

آذربايجان دموكرات جاوانلار يئنين بيرينجي كونفرهسينه پئيام

س.ج. پيشه وري

جوخ موتاسيفم كي، موباريز جاوانلار يئنين بيرينجي كونفرهسينه مريض اولدوغوما گوره شيركت انده بيلمهديم. بونونلا اوز صميمي تبريكاتي مي كونفرهيه گوندرمكله اونون موفقيتينه اوركدن علاقمند اولدوغومو بيلديرمك ايستهديم.

دموكرات جاوانلارين قارشيسيندا دوران وظيفه اولدوقجا آغير، اولدوقجايديدير. فيرقهميز اون ايليق شديد موباريزه نتيجهسينده بويوك موفقيتلره نايلا اولموش، خلقيميزي تشكيل انتميش و دموكراتيكي نهضتيميزين بوتون ايراني اياييلماسينا يول اچميشدير.

جاوانلار ايسه كسب انديلن موفقيتلري وار قوولطري ايله مودافيعه اندهرك گلهجك نسليميزين سعادتي ني تكميل انتمه ليديرلر. دموكراتيكي جاوانلار تشكيلاتي سياسي بيليك ايله برابر عومومو تعليم و تربيه ايشينه آرتيق درجه ديقت و اعتينا انتمه ليديرلر. ماعاريفسيز و معلوماتسيز بير ميلت بوگونكو دونيادا سعادتمند اولاييلمز. سونرا دا سيسي هدف و سياسي دوشونجه مساله سي مئيدانا چيخير. هر بير جاوان آذربايجانلي گرك هارا گندمجگيني بيلسين. او بيلسين كي، نه اوچون موباريزه اندير. كور كورانا حركت اندن بير جمعيت آخيردا هنج بير يانا چيخا بيلمز و صحرالار داسرگردان اولوب قالار.

بيزيم هدفيميز ايسه اول آذربايجان خلقيني نين آزادليغيني تا مين انديب سونرابوتون ايراندا دموكراسي رژيمي ني برپا انتمكله ايراني لارين هاميسي ني ايرتيجاع بويوندوروغو آلتيندان نيجات وئرمكندير.

جاوانلار بيزيم گلهجگيميزدير. اونلارا بيز هميشه اوميد گوزو ايله باخيري ق. اگراونلارين تربيه سي دوزگون يول ايله گنديرسه بيز هاميميز خوشباخت اولاري ق، اگرخودانكرده اونلار يانليش يولا دوشسملر اوندا بوتون خلقين زحمتلري هدرگندمجكدير.

من جاوانلار يئنين آز بير زماندا بويوك موفقيتلره خصوصاً بيرينجي كونفره نين تشكيل انديلمه سينه موفق اولمالاريني فالنيك توتوب اوميدوارام اونلار هوا و هوسي كنارا قويوب دوزگون يوايه داها بويوك موفقيتلر قازانا جاقلا ر.

ياشاسين جاوان نسليميزه رهبرليك انلهين دموكرات جاوانلار تشكيلاتي!

ياشاسين خلقيميزين آزادليغيني تا مين اندن فيرقهميز!

ياشازين قهرمان خلقيميزي آغوشوندا پروريش وئرن شانلي اناميز - آذربايجان!

ياشاسين آذربايجان قهرمانلار يئنين زور بازوسو سايه سينده ايرتيجاع بويوندوروغو آلتيندان نيجات تاپان ايران و ايراني لار!

(آذربايجان» روزنامه سي 1- شنبه 6- تير- 1325- جي ايل شوماره 242 ايكنجي دوره)

فیرقه‌میزین بیرینجی ایلدونومو بایرامی موناسیبتیلہ دؤولت تیاترسالونوندا

...من بوبایرامی اولا اؤز طرفدان و فیرقه طرفیندن تبریک اندیرم

12 شهریور منیم نظریمجه چوخ تنز کچدی، منیم یادیم‌دیر کی، کچن 12 شهریورده هامان بو سالوندا آقاي دوکتور اورنگینین استیثنا ایجازه‌سیله انله‌یه‌بیلیمشدیک بیرینجی دفعه اولاراق بوتون طبقاتدان بو سالونا ییغیب و فیرقه‌میزین مقصدینی خلقه اعلان اندک.

بیز ایسته‌دیکلریمیزی خلقه دندیک. بو اعلامیه‌نین نواقصینی اونلاردان سوروشدوق و خاهش انتدیک کی، اگر اعلامیه ده ایصلاح انتملی بیز شنی وارسا اونودنسیلر تا بیز دوزلدیب مونتشیر اندک.

من او زامان هامان بو سالوندا ایران نقشه‌سینی تشریح انتدیم و بوزوم ایصلاحات و آزادلیغیمیزین ایران موحیطی ایچینده اولماغینی قنید انتدیم، ایندی بیرایلدیر کی، بیزیم فیرقه‌میزین تاسیسیندن کچیر و بو بیر ایل ایچینده دونیا ثابیت اولوب کی، بیزیم نهضتیمیز تک آذربایجانی ایصلاح انتمکدن اؤترو دنییل بلکه، بوتون ایراندا ایستیقلاین تامينیندن اؤترو ایدی.

ایندی بیزیم دیشمنلریمیز و نردیکلریمیز ایمتاحاتلارا باخمایاراق بیزی تجزیه‌اندن آدلاندیریلار و بیزی ایران آزادلیغی‌نین دوشمنی حساب اندیرلر.

بیز بیر طرفدن خوشبختیک، چونکو، بو آداملار ایران خلقی‌نین دوشمنلری و اونلاری اسارتده ساخلایان آداملاردیلار و بو آداملارین ایشلری بوتون دونیا آیدیندیرکی، بونلار بو سؤزلری دیننده بوتون خلق بیلیر کی، بو آداملار همیشه اؤز منفعتلری اوچون تهمت دندیکلری کیمی بو سؤزلری ده ایفتیرا دنییرلر. لندن رادیوسو بیزیم‌نوماینده‌لریمیز تهران دؤولتی ایله دانیشیق آپاردیغی و اختدا بیزیم دیلیمیزجه رادیو پخش اندیدیر کی، گویا بیز ایراندان ایریلماق ایسته‌ییریک، دهلی رادیوسو دا بو سؤزوتکرار اندید. تهراندا نشر اولونان «اطلاعات» روزنامه‌سی و ساییر روزنامه‌لرده بوسؤزو آب-تاب ایله درج اندیلر.

بیزیم خوشبختلیگی‌میز بورادادیر کی، بوتون ایران خلقی بیلیر کی، بوجور آداملار هارادان ایلهام آیلار و بیگانه‌لر بوجور شایعه‌لر یاییرلار کی، خوزیستانی‌ایشغال انتمگه سؤز اولماسین. بیز ده دنییریک: «ایت هورر کروان کچر».

بیزیم گؤردوگوموز ایشلرین سایي چوخدور، هله دونن ایلی بؤیوک موسیسه‌ایفتیتاح انتمیشیک: بیرسی ممالیق فاکولته‌سیدیر، او بیرسی ده ایراندا نظیری اولمایان میلی اورکسترین آچیلیشی‌دیر. بونلار سؤز دنییل عملدیر و همیشه ده عمل‌سوزدن قووتلی اولار.

بیزیم گؤردوگوموز ایشلرین اساسی فیرقه‌میزدیر، او وخت فیرقه موحیطی‌حسابا آلدی. بیز خلقین احتیاجلارین دوشونهرک 12 شهریور اعلامیه‌سین یازیب‌اینتیشار و نردیک. بیز فیکیر انتفیک کی، خلقه دایانمالی‌بیق. چونکو من بیلیردیم کی، هر بیر فیرقه تک اؤزباشینا ایش گوره‌بیلمز، خلقی گرك دالینجا آپارسین. خلق اوناینانسین. بیز اون ایکی شهریور اعلامیه‌سینی یازیب 12 ماده‌دن عیبارت اولان شوعارلاریمیزی منیدانا آتدیق، ایران و آذربایجان وضعیتین تشریح انتدیک، اورادابؤیوک مسأله آذربایجانین داخلی موحتریت مسأله‌سیدیر. فیکیر اندیردیک اگر آذربایجانین موحتریتی اولماسا خلقین احتیاجلارین تامين انده بیلیمیک. فقط خلق حوکومتی خلقین احتیاجلارین تامين انده‌بیلر.

بیز ده آذربایجانین ملیت مسأله‌سیدیر، بو مسأله تازا بیز مسأله دنییلدیر. حتی اگر مشروطه تاریخینه باخساق، مشروطه فرمانی و تلقرفلار آذربایجان میلیتی‌نین آدینا و نردی، لاکین اونو سورتوب آرادان آپارمیشلار، بونو آرادان آپاران ایکی قوه‌ایدی. فارس موحصیلری فیکیر اندیردیلر

آذربايجاندا اولان مورتجملر هر كسدن آرتيق و بيزيم غلبيهميزه چيخيرديلار چونكو اونلار قورخوردولار كي، داها خلقين موقدراتي اونلارين ايندن چيخسين. اوناگوره بيزي تجزيهچي آدلانديرديلار. بير صورته كي، بيز ايراني تجزيه انتمك ايسته ميرديك. اگر بيزيم داخيلي موختار ييتيميز اولسا يدي ايرانيين مركزي موقلمشرد ي. بيزيم اعلاميه ميزين اساسيني تشكيل اندن ايرانيين ايستقلال يتيدير.

مشروطه نهي آذربايجان خلقي آلان زامان مورتجملر دن ييرديلر كي، آذربايجان چومهوريت تشكيل ونرمك ايسته بير. او واخت تهران قورخوردو، حقيقتده ايسه مشروطه نهي آلان آذربايجان خلقي اولدو.

او زامانين ايلاتي انجومي اينديكي ايلاتي انجومينه بنز ميردي. اونا مركزي حوكومت انجومي ايلتين قورخوردو. او زامان قانون اساسيني تبريزه گوندر ميشديلر كي، آذربايجان خلقي تصديق انتسين.

اوچ دورد نردن آرتيق اولمايان خاينلر بيزيم نهضتيميزي بوغماق ايسته بيردي. آذربايجان خلقي نين ديليني اينكار انتمگه چاليشيردي.

حالبوكي، آذربايجان خلقي نين ديلي و ادبياتي واردير. ديل مساله سي بويوك مساله دير. بونو آماق و مورتجملر ايله موباريزه انتمك شهامت ايسته بيردي، بيز اوشه امتي گوسترديك و قورخماديق. (گورولتولو آلفيشلار)

بو بير سياسي مساله ايدي. اول دفعه تهران بونون معناسيني باشادوشموردو. عومومي دانيشيقلار و سوزلر كي مي بيليردي. او فيكير انديردي كي، بو اعلاميه وتلفرافلار قاباكي كي مي سوز حاليندا قالاچاق، بونلارا جاواب ونرمك ايسته ميرديلر. دن ييرديلر بونلارين موليفلري مجهول آداملاردير.

تهران بيزيم انجومي ايلاتي مساله سيني آرادان گنتميش بير قانون حساب انديردي. بيز بوگون اونو رسمي صورته آماغا موفق اولموشوق.

ايكينجي مساله ديل مساله سي ايدي. بو مساله بيزيم اوچون اولوم ديريم مساله سيدير.

ديل مساله سي ايله انليه بيلرديك خلقي اوز اطرافيميزا توپلاياق. اونا گوره ديل مساله سيني بيرينجي دفعه اورتايا قويدوق. چاليشديق كي، اوشاقلاريميزي ياد ديلدن قورتاراق و او تاريخچيله كي، بيزيم ديليميزي آرادان آپايرديلار و بن ييرديلر كي، بونلارين ديلي يوخدور، بونلارين ديلي فارس ديليني شوعبه سيدير، بيز اثبات انديك كي، بيزيم ديليميز موستقيل بير ديلدير.

آذربايجان ديلي فارس ديليني شوعبه سي دن ييل، مخصوص بير ديلدير. بو ديلي دانماق حقيقتي دانماق كي ميدير. بيزيم ايچيميزده بير عيده آداملار واردير كي، اوزو فارس ديلي بيلمز، دنينده دن يير كي، منيم ديلم فارس ديلدير.

من دنميرم كي فارس ديلي پيس ديلدير. لकिन منيم ديلم آذربايجان ديلدير. اوز ديليني دانان آذربايجانلي خاين دن ييلدير نه دير؟

بيزيم اوزوموز اوچون ايفتيخاراتيميز واردير. بيز بوتون توهمت دن ييلر ايله موباريزه انديب و اونلاري هميشه ليك مغلوب انديك. بيز تهران ايله دانيشديقده مووفق اولدوق كي، بوتون اورتا و حتي عالي مکتبلرده و ايدارلرده آذربايجان ديلي ايله يازيلسين.

بيز بويوك ايش گورموشوك. ايللر بويو كوك سالان قارا تبليغاتين اوستونه قيرميزي خط

چكميشيك.

بیزیم دیلمیزی نهضتدن قاباق او قدر محدود انتمیشدیلر کی، تیاترلار دا فارس دیلینده آپاریلیردی. اونا گوره ده خلق تیاترا رغبت انتمیردی.

خلق ایندی موسیقی و تیاترا چوخ رغبت اندیر. چونکو ایندی اوز دیلینده انشیدیر.

بیزیم بویوک اینقیلابی حرکتیمیز خالقی جلب اندیردی. بیزیم نهضتیمیزین میلی خاصییتندن بیرسی دیل مسألهسی ایدی. بیزیم نهضتیمیز دیل واسیطهسی ایله دونیادا نوقوذ و شوهرته مالیک اولایلدی. دونیا بیلدی کی، 5 میلیونلوق بیر خالق وارکی، اوز دیلینده یازیب اوخویور. بونو ایثبات اتمک قهرمانلیقدیر. ایندی دونیانین مظلوم میلترلی بیزه تحسین اندیرلر و بیزه نیجات و نرن بیر میلت کیمی باخیرلار. ایندی صلح کونفرانسینا گلن تکجه یاخین شرقدن دنیل، بلکه الجزایر و تونسدن گلن مطبوعات نوایندهملری ده بیزیم نوایندهملریمیزه دنمیشلر کی، اولار بیزیم بویوک ایشیمیزی تحسین اندیرلر. بیز ایندی هرچور گوذشت اتمسک ده دیل مسألهسینده گوذشته کنچمیرک. سیاسی موایریزه ده دالی قاباق گنتمک اولار. لاکین اساس سنگرالدن ونریسه مغلوب اولماق اولار. بیزیم ده دیل مسألهسینده اساس بیر مسألهدیر. بوناسرری باخماق اولماز. موراجیعتنامه میزده ایرلی سوردویوموز مسألهلردن بیرسی ده توپراق مسألهسیدیر. بیز سعی اتمدیک کی، تنزلیکله خالیسه یئرلری بولک. اینییه کیمی ایرانین اکثریینی تشکیل و نرن کندلیدیر. مشروطیت قانوندان ایستیفاده انتمه ییب، مالیکلر رعیتلرین رای ایله وکیل اولوردولار. لاکین مجلسده اولارین علنیهینه دانیشیردیلار. حتی کندلییه کچیک بیر کولبه بنله و نریمک ایسته میردیلر. بونهضتده اولار گوستردیک کی، کندلینین انوی یوخ، بلکه خالیسه یئرلرین هامیسی اولارین گرک اولسون. بیز بو نهضتده کندلیلری ژاندارملارین یندن قورتاردیق. مشروطه اینقیلابی کندلی اوچون هنج بیر شئی آلا بیللمه میشدی، بیز اولارین حاقینی آلدیق.

مشروطه قانونوندا هامی قانونون موقابیلینده موساویدر. بیز اونا عمل اتمدیک. ارباب کی، کنده حاکیم مطلق ایدی اونون ایختیاراتین محدود اتمدیک ژاندارملار کی، اربابلا بیرلیکده کندلیلره ظولوم اندیردیلر اولاری دا آرادان آپاردیق. بیزیم نهضتیمیز کندلیلرین وضعیتینی هر جهندن تامین اتمدی.

12 شهریور اعلامیهسی نین موهوم مادهلریندن بیرسی ده درمیگیلیک و اصولونو آرادان قالدیرماق ایدی.

بیزیم 12 شهریور شوعارلاریمیزین اثریند ایدی کی، بوتون خالق فیرقه میزین اطرافینا توپلاندی. بیز 12 شهریور اعلامیهسی نین مونتشر اندنده اونو 48 نفر ایضاً انتمیش ایدی. حتی اولاردا بیز پراسی دا بعضی باهانالار گوره دالی چکیلدیلر. لاکین 12 شهریور اعلامیهسی نشر اولوندوقدان سونرا بیزیم اون مین فیرقه عوضوموز اولدو و حیزب توده و کارگرلر تشکیلاتی بیزه مولحق اولدولار. بیز آیدان سونرا بیز کونقره میز تشکیل و نردیک و بو کونقره نی یاخشی ایداره اتمدیک. کونقره تشکیل اولاندا فیرقه عوضولری نین سای یوزمینه بالیغ ایدی. بو کونقره ده بیزه 300 سوال و نردیلر. فیرقه اولارین اطرافیندا موزاکیره اتمدی.

او زمان بیز بیر طرفدن آزادیخاهلاری جذب اندیب. بیر طرفدن دهندی کلریمیزی حیاتا کنچیردیک. بیزیم بیر ایفتیخاریمیز دا بو ایدی کی، او زمان ایچریمیزده خایین آداملار تاپیلما دی. بیزیم هر ایشیمیز نقشه اوزرینده ایدی. حتی 21 آذر قیامیمیز دا نقشه اوسته ایدی. بیز پاران آداملار دا فیکیر اندیردیلر کی، بیز ایش گوزموروک. او زمان بیز جیدیت اندیردیک کی، میلی مجلسیمیز لندن کونفرانسیندان قاباق اولسون و انله ده لندن کونفرانسیندان قاباق میلی حوکومتین تاسیسی نین اعلان اتمدیک. سونرا بیز 700 نفردن عیبارت بویوک خالق کونقره سی تشکیل و نردیک بو کونقره ده میلی مجلس و میلی حوکومتیمیزین بیناسینی قویدوق. بنله لیکله بویوک نهضتیمیز مو عین نتیجه یه چاتمیش اولدو.

بیز مجلس اینتیخاباتیندا قادیلارلا سنجیب سنجیمک حاقی و نریمکله بویوک قدم گوتوردوک. بیز تهران ایله دانیشاندا دا شرط اتمدیک کی، بو قانونو لایحه صورتینده مجلسه و نرسین و تصدیق اولونسون.

بیز جاوانلارین اینتیخابات حوقوقونو 27 یاشیندان 21 یاشینا تنزول و نردیک و قانون کنچیردیک کی، آذربایجانین مجلسده 42 نوایندهسی اولسون. بیزیم ایفتیخار اتملی ایشلریمیزدن بیرسی ده امنیتی حیفظ اتمک ایدی. بو دونیادا گورونمه یین بیر ایشیدیر. سونرا شهرلرین آبدلیغینا باشلادیق و خاربارین

مؤحترم مسلکداشلار! بيزيم وظيفه لريميز قورتارماييب بيز گرك ايندي خالقين سعادتيني داها آرتيق تامين اندك و خالقي فلاكتدن قورتاراق. چونكو اوندا دنيرديك بيزيم اليميزده قودرت يوخدور. اما ايندي كي، بيزيم اليميزده قودرت وار، گرك خالقين سعادتيني و خوشباختليغيني تامين اندك. بورادا گرك بير شئي ده فيكيريميزدن چيخارمايق كي، بيزيم نهضتيميزده تهراندا اولان بعضي آزاديخاه اولان روزنامه لر مثلار هبر، ايران ما، ظفر و سييرلري عوضسيز اولاراق بيزه كؤمك انديرديلر.

دنمك اونلار، بيزيم نهضتيميزين ايكنيجي سوتونو ايديلر. ايندي گرك بيز اونلاردان تشكور و قدر دانليق اندك و اونلاري دوشوندورك كي، بيزيم خالقيميز حقشوناس بير خالقدير، هر كيمسه اونون منفعتي يولوندا بير قدم كؤتورسه او، اونون عوضينده اون قدم كؤتورر. هر كسده اونون ضيدينه اقدام اندرسه خالق اوناييفرت كؤستريب و اونو آرادان اپارماغا چاليشار.

ايندي بيزيم قاباغيميزدا ايكي شوعار دورور: بيريسي آلدغيغيميز آزادليغي قانوني شكيله سالماق و تشكىلاتلاريميزي گنيشلنديرمك!

ايكنيجي شوعاريميز آزادليق و دموكراسيني بوتون ايراندا حياتا كنجيرمك!

(آذربايجان» روزنامه سي كشنبه 13 شهريور 1325 - جي ايل شوماره 1 (290) ايكنيجي دوره)